

**STRÁŽCI PAMĚTI
VZDĚLÁVACÍ PROJEKT**

**„JEN TAKOVÉ VZPOMÍNKY, JEŽ OBOHACUJÍ PŘÍTOMNOST, JSOU POKLADEM STRÁŽCŮ
PAMĚTI.“**

Památník Šoa Praha o.p.s., Bubenska 1, 170 00 Praha 7, e: drumming@bubny.org, www.bubny.org

HELENA VOVSOVÁ

Pro bývalého terezínského vězně Milana Platovského je hrdinkou Helena Vovsová. Helena už v 15 letech začala pracovat jako pomocná síla na zámku v Panenských Břežanech.

Po původních židovských majitelích zámku, kteří ji zaměstnávali, se vila stala reprezentativním sídlem Konstantina von Neuratha. Po něm ji převzal Reinhard Heydrich.

Po atentátu na Heydricha ve vile zůstala jeho žena Lina. Když Heydrich podlehl svým zraněním, vdova požádala o pomocné síly na práci v domácnosti i v přilehlých zahradách. Dostala k ruce židovské vězně z ghetta Terezín, které mohla využívat na otrocké práce. Mezi nimi byl právě i Milan Platovský. Helena Vovsová se s vězni sblížila a začala jim různě pomáhat – pašovala jídlo, umožnila jim kontakt s rodinami...

Po jejich odchodu do Terezína a Osvětimi pomáhala i nově příchozím vězňům z Německa a Nizozemí.

Její příběh se stal známý až poté, kdy Milan Platovský napsal knihu *Přežít a žít*.

Zdroj: PAMĚŤ NÁRODA

Link: http://www.pametnaroda.cz/witness/index/id/1636/#cs_1636

VICTOR KUGLER (1900 Vrchlabí-1981 Toronto)

Victor Kugler se narodil 6. června roku 1900 ve Vrchlabí v rodině sudetských Němců. Pocházel z kraje, kde žili především Němci a kam se Češi častěji stěhovali až za první světové války. Mnoho sudetských Němců se radikalizovalo a věřilo myšlence velké říše Adolfa Hitlera. Ale zdaleka ne všichni.

Victor, který od roku 1933 pracoval v Holandsku, byl zaměstnán u Otto Franka, židovského majitele firem Opekta a Pectacon. Po německé okupaci Nizozemí museli všichni Židé odevzdat svůj majetek a Otto Frank předal firmy do rukou svých zaměstnanců, a mezi nimi i Victoru Kuglerovi. Tajně je však nadále vedl. Roku 1942 obdržel Otto Frank a jeho rodina předvolání do transportu. Po domluvě se svými bývalými zaměstnanci se rodina začala skrývat na půdě domu, v němž sídlila jedna z firem. Později se k nim přidala rodina Frankova obchodního partnera a rodinný přítel.

Skrývaným pomáhalo několik zaměstnanců Frankovy firmy a jejich rodinní příslušníci. Starali se o zásobování, přinášeli noviny a snažili se podporovat dobrou náladu mezi ukryvanými rodinami. **Věděli, že za ukrývání Židů jim hrozí smrt.**

Victor Kugler a Johannes Kleiman se o rodinu starali nejvíce.

"Nikdy jsme od nich neslyšeli ani zmínku o tom, že jsme jim na obtíž. Nikdy si žádný z nich nestěžoval, že s námi mají tolik práce. (...) Vždy a všude jsou nám připraveni pomoci. Tohle jim nikdy nemůžeme zapomenout," píše Anna Franková ve svém deníku.

Poté, co byl úkryt vyzrazen, Victor i jeho kolega byli uvězněni. Oba věznění přežili.

Z rodiny Anny Frankové přežil pouze Otto Frank – otec Anny Frankové.

Zdroj: Anne Frank House

Link: <http://www.annefrank.org/en/anne-frank/all-people/victor-kugler/>

POSTŘEKOVŠTÍ ZACHRÁNCI

„Probudily mě hlasy a cítila jsem ruce, které mě vyprošťovaly z mých špinavých a zavšivených hadrů. Jakoby z dálky jsem cítila, jak mě někdo omývá. Když jsem se probudila, měla jsem pocit, že sním. Ležela jsem v čisté ustlané posteli a nade mnou se skláněli muž a žena. Muž držel ruku na mém čele a česky šeptal: „Už se probudila.“ Žena mi vložila do úst lžičku a já jsem spolkla něco sladkého. Jiný hlas nařizoval: „Nedávejte jí moc jídla, jen zředěné mléko nebo řídkou kaši.“ Byl to lékař, protože mi změřil tep a dodal: „Je v pořádku, jen hrozně slabá. Nechte ji spát.“ Neměla jsem sílu promluvit.“

Takhle vypráví své vzpomínky Eva Erbenová, která přežila díky rodině obyčejných hospodářů z vesnice Postřekov na horním Chodsku.

Děti z vesnice objevily polomrtvou dívku, která se ztratila po stovkách kilometrů pěší chůze v mrazu z pochodu smrti. Přivedli ji domů a otec, Kryštof Jahn, rozhodl, že ji u sebe nechají v úkrytu. Navzdory tomu, že v této době ještě platily nacistické zákony a Němci se mstili na každém, kdo projevil sebemenší odpor.

Jahnovi nevěděli, že Eva je židovského původu a ona se k tomu ze strachu nedokázala přiznat ani po konci německé okupace. Strávila u svých zachránců celé léto. Až ve chvíli, kdy otec Jahn začal řešit, zda by ji měli zapsat do místní školy, přiznala svůj skutečný původ. Noví rodiče odpověděli, že by se jí přece nikdy nezřekli. Eva Erbenová žije v Izraeli, nikdy však na svou novou rodinu nezapomněla a dodnes říká, že v Postřekově se podruhé narodila.

„SEN O HODNÝCH LIDECH je jeden z nejkrásnějších snů mého života, možná i proto, že se dříve stal skutečností než snem,“ říká Eva Erbenová.

Zdroj: Eva Erbenová: O zlém snu, nakl. G plus G, Praha 2001.

Kryštofu a Ludmile Jahnovým byl roku 1983 udělen titul **Spravedliví mezi národy.**